

ØKONOMIREGLEMENT

VAKSDAL KOMMUNE

Vedteke i kommunestyre xx.xx.21

Innhold

Økonomireglementets formål og virkeområde	4
ANDRE FULLMAKTER	5
Reglement for utarbeiding av finansielle måltal	6
INNLEIING OG BAKGRUNN	6
REGELVERK	6
MYNDIGHET TIL Å UTARBEIDE FINANSIELLE MÅLTAL	6
Reglement for økonomiplan	7
INNLEIING OG BAKGRUNN	7
REGELVERK	8
FULLMAKT TIL Å UTARBEIDE ØKONOMIPLAN	8
Reglement for budsjett.....	9
INNLEIING OG BAKGRUNN	9
REGELVERK	10
FULLMAKT TIL Å UTARBEIDE BUDSJETT	10
Reglement for budsjettoppfølging og rapportering	11
INNLEIING OG BAKGRUNN	11
REGELVERK	11
RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET	12
Reglement for investeringsprosjekt	12
INNLEIING OG BAKGRUNN	12
REGELVERK	13
RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET	13
Reglement for anvisning.....	15
INNLEIING OG BAKGRUNN	15
REGELVERK	16
FULLMAKT TIL Å TILVISE.....	16
Reglement for utlån	16
INNLEIING OG BAKGRUNN	16
REGELVERK	17
FULLMAKT TIL Å GI UTLÅN.....	17
Reglement for nedskriving for tap	17
INNLEIING OG BAKGRUNN	17
REGELVERK	21
FULLMAKT TIL Å GJENNOMFØRE NEDSKRIVING FOR TAP.....	22

Reglement for disponeringsfullmakta	23
INNLEIING OG BAKGRUNN	23
REGELVERK	23
FULLMAKT TIL Å DISPONERE LØYVINGANE I ÅRSBUDSJETTET.....	24
Reglement for avsetning til og bruk av disposisjonsfond	25
INNLEIING OG BAKGRUNN	25
REGELVERK	25
FULLMAKT TIL Å DISPONERE LØYVINGANE I ÅRSBUDSJETTET.....	25
Reglement for strykninger.....	25
INNLEIING OG BAKGRUNN	25
REGELVERK	26
KOMPETANSE TIL Å GJENNOMFØRE STRYKNINGAR	26
Reglement for finansiering av investeringar	27
INNLEIING OG BAKGRUNN	27
REGELVERK	28
FULLMAKT TIL Å GJENNOMFØRE FINANSIERING AV INVESTERINGAR.....	29
Reglement for låneopptak	29
INNLEIING OG BAKGRUNN	29
REGELVERK	31
FULLMAKT TIL Å TA OPP LÅN	31

Økonomireglementets formål og virkeområde

Kommunelova § 14-2 klargjer kommunestyret sine plikter. Alle kommunar skal frå 1. januar 2020 ifølgje § 14-2 d) ha reglar for økonomiforvaltinga (økonomireglement) - ny bestemmelse - og bokstav e) reglar for finans- og gjeldsforvaltinga (finansreglement).

Med økonomiregelverk meinest her overføring av fullmakt i økonomiprosessane, frå oppstilling av årsbudsjettet til godkjenning av fakturaer i rekneskapssystemet.

Dette økonomireglementet utfyller økonomiføresegnene i kommunelova med forskrifter. Frå 1. januar 2020 er alle kommunar pålagde å ha eit økonomireglement, men kommunelova foreslår ikkje nærmare krav til økonomireglementet sitt innhald eller form.

Kommunestyret skal sjølv vedta reglar for økonomiforvaltinga (økonomireglement) etter kommunelova § 14-2 bokstav d) og reglar for finans- og gjeldsforvaltinga (finansreglement) etter kommunelova § 14-2 bokstav e). Dette kan vere i same dokument eller to forskjellige dokument. I Vaksdal Kommune er dette delt i to forskjellige dokument då finansreglementet skal kvalitetssikrast av uavhengig instans jf. Forskrift 18.11.19 nr. 1520 om garantiar og finans- og gjeldsforvalting i kommunar og fylkeskommunar § 7.

Utgangspunktet for økonomireglementet er rammar og retningslinjer som følgjer av kommunelova med tilhøyrande forskrifter.

- Lov 22.6.2018 nr. 83 og sist endra 21.6.2019 nr. 55 om kommunar og fylkeskommunar (kommunelova)
- Forskrift 07.6.19 nr. 714 om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og fylkeskommunar mv.
- Forskrift 18.11.19 nr. 1520 om garantiar og finans- og gjeldsforvalting i kommunar og fylkeskommunar
- Forskrift 18.10.2019 nr. 1412 om rapportering frå kommunar og fylkeskommunar mv. (KOSTRA-forskrifta)
- Forskrift 11.12.2019 nr. 1731 om berekning av samla sjølvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyr (sjølvkostforskrifta)

I tillegg til nemnde sentrale lover og forskrifter kjem også kommunen sine eventuelle egne retningslinjer og reglement. Vidare blir det vist til GKRS - Foreningen for god kommunal rekneskapsskikk, som har ei sentral rolle i forhold til budsjett- og rekneskapsprinsipp.

Kommunedirektøren har fullmakt til å gjennomføre endringar i reglementet som er av teknisk eller administrativ karakter.

Økonomireglementet gjeld for Vaksdal kommune.

Kommunestyret vil understreke at budsjettfullmaktene er baserte på at kommunen sine øvrige regelverk blir fulgt.

ANDRE FULLMAKTER

Vidaredelegering av fullmakter

Kommunedirektøren vert gjeven fullmakt til å vidaredelegere avgjerdsrett i saker som kommunedirektøren i medhald av økonomireglementet er gitt fullmakt til å fatte vedtak i.

Budsjettekniske korreksjonar

Kommunedirektøren vert gjeven fullmakt til å gjere budsjettekniske korreksjonar.

Prisar for kommunale ytingar

Formannskapet gjev fullmakt til å vedta nye prisar på kommunale ytingar som ikkje er heimla i lov. Dei retningslinjene for prisjusteringar kommunestyret vedtek som ein del av budsjettbehandlinga skal leggjast til grunn for den konkrete prisfastsetjinga.

Formannskapet gjev fullmakt til å fastsetje prisar på interne leveransar/tenester i kommunen når slike ikkje er fastsette av kommunestyret.

Oppretting og inndraging av stillingar

Kommunedirektøren vert gjeven fullmakt til å opprette og inndra stillingar i tråd med gjeldande regelverk, innanfor ramma av vedteke budsjett.

Særnamsmakta

Kommunedirektøren blir delegert særnamnsfullmakta (frå det tidspunktet skatteoppkrevjaren er overført staten) etter dei lover/forskrifter der slik fullmakt er gitt.

Bankfullmakt

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å disponere kasse, bank, postgiro og driftskredittar.

Internkontroll

Kommunedirektøren skal sjå at det blir utøvt tilstrekkeleg internkontroll med verksemda til administrasjonen, jf. kommunelova § 25-1.

Kommunedirektøren er ansvarleg for at kommune si økonomiforvaltning har ei forsvarleg intern styring og kontroll. Det skal etablerast administrative rutinar som sørgjer for at budsjettoppfølginga er gjenstand for forsvarleg kontroll og at utøvinga skjer i tråd med budsjettreglementet, samt gjeldande lover og forskrifter.

Reglement for utarbeiding av finansielle måltal

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunane skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevna blir vareteken over tid. For å kunne seie noko om dette er kommunane frå 1. januar 2020 pålagd å utarbeide finansielle måltal. Finansielle måltal kan gi eit betre grunnlag for avgjerder i økonomiplan- og budsjettprosessen, og betre grunnlag for åpenheit og vurderingar av den økonomiske utviklinga i årsmeldinga.

Det er ikkje gitt bindande reglar for val av måltal og kva nivå måltala bør liggje på. Vaksdal kommune må sjølv ta eigarskap til utarbeidinga av og bruk av finansielle måltal som styringsverktøy.

Med finansielle måltal blir det sikta til politiske mål for økonomisk utvikling. Dei finansielle måltala vil kunne hjelpe til å auke innsikta om den langsiktige økonomiforvaltning i budsjettprosessane og betre kunnskapen om kommunen si økonomiske stilling og kva politiske ambisjonar det er rom for i eit lengre perspektiv.

REGELVERK

Paragrafen om at kommunane skal utarbeide finansielle måltal for utviklinga av kommunen sin økonomi er teken inn i kommunelova § 14-2, bokstav c.

Paragrafen inneber ei plikt for kommunestyret til å fastsetje finansielle måltal som hjelpemiddel i den langsiktige styringa av kommunen sin økonomi. Med finansielle måltal blir det sikta til politiske målsetjingar for kommunen si økonomiske utvikling.

Instruksen må sjåast i samanheng med kommunestyret sitt ansvar for ei langsiktig økonomiforvaltning, jf. § 14-1, 1. ledd (generalvedtaket).

I årsmeldinga skal det i henhold til kommunelova § 14-7, 2. ledd, bokstav a) redegjøres for forhold som er viktige for å vurdere den økonomiske utviklinga og stilling. Paragrafen inneheld i tillegg eit nytt krav som inneber at det må gis ei vurdering av om økonomisk utvikling og stilling varetek den økonomiske handleevna over tid. Dette må sjåast i samanheng med generalbestemmelsen i § 14-1, 1. ledd og dei finansielle måltala etter § 14-2 bokstav c. For årsmeldinga for kommunen sin samla verksemd, må bokstav a. forståast slik at det også skal gis ei vurdering av den totale økonomien til kommunen som juridisk eining, basert på den konsoliderte rekneskapen, og ikkje berre ei vurdering knytte til Vaksdal kommune sin økonomi.

MYNDIGHET TIL Å UTARBEIDE FINANSIELLE MÅLTAL

Vaksdal kommune sine finansielle måltal er:

- Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

- Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Dei finansielle måltala er utarbeidde i samband med kommunen sitt arbeid med økonomiplan og budsjett.

Kva krav som skal stillast til dei einskilte finansielle måltala blir kvart år fastsett i samband med arbeidet med økonomiplan og budsjett.

Vaksdal kommune fastset i dette økonomireglementet kva finansielle måltal som skal brukast, og desse blir vedteke kvart år i samband med arbeidet med økonomiplan og budsjett.

Måltala ovanfor byggjer på at politikarane i prosess saman med kommunedirektøren har kome fram til kva finansielle måltal kommunen skal ha, og at ein set krav til desse ved den årlege rulleringa av økonomiplanen og arbeidet med årsbudsjettet.

Reglement for økonomiplan

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunelova har krav om at økonomiplan skal vise kommunestyret sine prioriteringar og bevilgningar og dei måla og premissane som økonomiplanen byggjer på. Dokumentet skal også vise utviklinga i kommunen sin økonomi, utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar. I Vaksdal kommune er økonomiplan og budsjett presentert i same dokument og vert vedteke i desember kvart år.

I merknadene til lovteksten blir sagt:

[Kommunelova § 14-4] Andre ledd fyrste punktum inneber at økonomiplanen og årsbudsjettet må vise kommunestyret eller fylkestinget sine prioriteringar. Det blir her sikta til å vise korleis kommunestyret eller fylkestinget ønskjer å oppnå politiske mål, anten det er gjennom økonomiske eller andre tiltak. Utover kravet til oversikt i tredje ledd, blir det ikkje stilt krav til korleis prioriteringane blir framstilte. Fyrste punktum inneber vidare at tildelingane skal visast, det vil seie kva økonomisk ramme som kommunestyret eller fylkestinget fastset til disponering for dei ulike budsjettområda og til ulike formål. Det ligg til kommunestyret og fylkestinget sjølv å avgjere korleis tildelingane skal inndeles og fastsetjast. Kommunestyret eller fylkestinget avgjer sjølv om ytingar skal gis som bruttoløyvingar, nettoløyvingar eller ved å kombinere brutto- og nettoløyvingar. Nærmare krav til oppstilling av ytingane vil følgje av forskrift, sjå sjette ledd. Etter fyrste punktum skal økonomiplanen og årsbudsjettet også melde måla og premissane som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på, medrekna premissane for bruken av ytingane.

REGELVERK

Føresegnene om økonomiplan er regulert i kommunelova § 11-9, § 11-10, § 14-2, § 14-3, § 14-4, § 14-9, § 14-10, § 28-1, § 28-5, § 29-4 og Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og fylkeskommunar mv.

FULLMAKT TIL Å UTARBEIDE ØKONOMIPLAN

Arbeidet med økonomiplanen skal følgje dei freistar som framkjem av kommunelova § 14-3, og oppstillings- og dokumentasjonskrav til budsjettet som følgjer av kommunelova § 14-4.

Økonomiplanen omfattar heile kommunen si verksemd både drift og investering, og skal vise korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale og regionale planar skal følgjast opp, jfr. kommunelova § 14-4. Økonomiplanen skal gi ei realistisk oversikt over sannsynlege inntekter, forventa kostnader og prioriteringar over ein 4- årsperiode.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og vere realistiske, fullstendige og oversiktlege.

Kommunestyret skal ved behandlinga av økonomiplanen ta stillinga til nivået på dei finansielle måltala for den langsiktige styringa av kommunen sin økonomi, jfr. kommunelova §14-2.

1. Handlingsprogram med økonomiplan (i det etterfølgjande kalt økonomiplan) blir utarbeidd årleg og omfattar siste årsrekneskap, inneverande års budsjett og dei fire neste budsjettår. Planen blir utarbeidd i andre halvår kvart år og blir fremja og vedteke av kommunestyret saman med budsjettet i desember.

2. Kommunedirektøren sitt ansvar

Innan utgangen av juni månad kvart år utarbeider kommunedirektøren i samråd med ordføraren ein framdriftsplan for arbeidet med økonomiplan, for administrasjonen og politiske organ.

I økonomiplanarbeidet skal kommunedirektøren utarbeide konsekvensjusterte budsjett for planperioden baserte på seinaste vedtekne årsbudsjett med korrigeringar for endelege vedtekne endringar og andre justeringar som anses som bundne. Den konsekvensjusterte økonomiplanen blir drøfta på ein konferanse mellom formannskapet og kommunedirektøren si leiargruppe om hausten.

Kommunedirektøren sitt forslag skal vere spesifisert på respektive område i nettosum. Investeringsprosjekt skal framkomme enkeltvis under respektive område.

Vidare skal det fremjast oversikt over

- planlagd utvikling i resultatindikatorar av spesiell verdi
- planlagd utvikling i ulike strukturelle ressurser
- planlagd investeringsprosjekt med finansiering og driftsverknad
- utviklinga i rente- og avdragsbelastinga
- utviklinga i langsiktig gjeld
- utviklinga i ulike fondsbeholdningar

- arbeidskapitalen/likviditetsutvikling
- utviklinga i garantiansvar
- tilskudd til/fra kommunale/interkommunale virksomheter som fører eige rekneskap.

Til dei einskilte tildelingane som kommunestyret vedtek skal det knytast mål og premissar.

Økonomiplanen skal byggje på kommuneplanen sin langsiktige del, dei føresetnadene og økonomiske anslaga som framgår av Kommuneøkonomiproposisjonen og Revidert nasjonalbudsjett som blir lagde fram i mai kvart år. Vidare skal det føretas ei drøfting av den økonomiske handlefridomen dei ulike åra i planperioden.

Kommunedirektøren sitt forslag blir førelagt hovudutvala, administrasjonsutvalet, hovudarbeidsmiljøutvalet (HAMU), tilsettes organisasjonar, eldrerådet, ungdomen sitt bystyre og rådet for funksjonshemma til behandling i opne møter.

3 Formannskapet sitt ansvar

Formannskapet lagar innstilling i ope møte til kommunestyret etter behandling i hovudutval.

4 Kommunestyret sitt ansvar

Kommunestyret vedtek økonomiplan og årsbudsjettet i desembermøtet. Vedtaket treffest på grunnlag av innstilling frå formannskapet.

Reglement for budsjett

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunelova har krav om at årsbudsjett skal vise kommunestyret sine prioriteringar og tildelingar og dei måla og premissane som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på. Dokumentet skal også vise utviklinga i kommunen sin økonomi, utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar. Vedtaket om årsbudsjett skal melde kor mykje lån som skal takast opp i budsjettåret. Årsbudsjett og økonomiplan blir behandla i same dokument og vedteke i kommunestyremøte i desember.

Når det gjeld årsbudsjettet, skal formannskapet leggje dette fram for kommunestyret. Når det gjeld innhaldet i årsbudsjettet, seier departementet i proposisjonen:

I hovudsak foreslår utvalet å vidareføre dagens reglar om økonomiplanen og årsbudsjettet. Dette gjeld blant anna kommunestyret si plikt til sjølv å vedta ein fireårig økonomiplan og eit årsbudsjett, formannskapet si rett og plikt til å innstille til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett, og kravet om at innstillinga skal leggjast ut til allment ettersyn minst 14 dagar før kommunestyret skal behandle den. Desse reglane har fått inga eller svært lita merksemd i høyringa, og departementet sitt lovforslag er i tråd med det utvalet foreslår. Det same gjeld reglane om årsbudsjettet si bindande verknad og reglane om budsjettstyring, som også i hovudsak blir vidareført.

Lova fastset at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyret sine prioriteringar og tildelingar og dei måla og premissane som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på. I merknadene til lovteksten blir det sagt:

[Kommunelova § 14-4] Andre ledd fyrste punktum inneber at økonomiplanen og årsbudsjettet må vise kommunestyret eller fylkestinget sine prioriteringar. Det blir her sikta til å vise korleis kommunestyret eller fylkestinget ønskjer å oppnå politiske mål, anten det er gjennom økonomiske eller andre tiltak. Utover kravet til oversiktligheit i tredje ledd, blir stilte det ikkje krav til korleis prioriteringane blir framstilte. Fyrste punktum inneber vidare at tildelingane skal visast, det vil seie kva økonomisk ramme som kommunestyret eller fylkestinget fastset til disponering for dei ulike budsjettområda og til ulike formål. Det ligg til kommunestyret og fylkestinget sjølv å avgjere korleis tildelingane skal inndeles og fastsetjast. Kommunestyret eller fylkestinget avgjer sjølv om tildelingar skal gis som bruttoløyvingar, nettoløyvingar eller ved å kombinere brutto- og nettoløyvingar. Nærmare krav til oppstilling av tildelingane vil følgje av forskrift, sjå sjette ledd. Etter fyrste punktum skal økonomiplanen og årsbudsjettet også melde måla og premissane som økonomiplanen og årsbudsjettet byggjer på, medrekna premissane for bruken av løyvingane.

REGELVERK

Føresegnene om økonomiplan er regulert i kommunelova § 11-9, § 11-10, § 14-2, § 14-3, § 14-4, § 14-5, § 14-9, § 14-10, § 14-17, § 24-5, § 28-1, § 28-3, § 28-5, § 29-4 og Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og fylkeskommunar mv.

FULLMAKT TIL Å UTARBEIDE BUDSJETT

1. Kommunedirektøren sitt ansvar

På grunnlag av gjeldande økonomiplan og eventuelt nødvendige justeringar i bundne utgifter/inntekter, utarbeider kommunedirektøren førebels utkast til årsbudsjett for neste år beståande av investeringsbudsjett og driftsbudsjett. Dette, saman med oversikt som viser konsekvensane av Regjeringens forslag til statsbudsjett, blir drøfta på ein konferanse mellom formannskapet og kommunedirektøren si leiargruppe. Kommunedirektøren utarbeider forslag til budsjett. Budsjettet vert framstilt i nettosum på respektive tenesteområde.

Kommunedirektøren sitt forslag blir forelagt hovudutvala, administrasjonsutvalet, hovudarbeidsmiljøutvalet (HAMU), tilsettes organisasjonar, eldrerådet og rådet for funksjonshemma til behandling i opne møter.

2 Formannskapet sitt ansvar

Formannskapet lagar innstilling i ope møte til kommunestyret etter behandling i hovudutval og andre politiske fora. Budsjettinnstillinga skal vere spesifisert på respektive tenesteområde i

nettosum.

3 Kommunestyret sitt ansvar

Kommunestyret vedtek årsbudsjettet og økonomiplan. Vedtaket treffest på grunnlag av innstilling frå formannskapet.

4. Årsbudsjettet sitt innhald og inndeling

- Årsbudsjettet er ein bindande plan for kommunen sin midlar og bruken av desse i budsjettåret.
- Kommunestyret sine prioriteringar samt dei målsetjingane og premissane som budsjettet byggjer på, skal kome tydeleg fram.
- Budsjettet vert framstilt i eitt samla dokument, kor drifts- og investerings-budsjettet inngår.
- Budsjettet blir lagt fram med nettorammer.

5. Tenesteområde

- Vaksdal kommune har område Fellesposter økonomi, sentrale postar, tenesteområdet helse og meistring, tenesteområde oppvekst og kultur og tenesteområdet digitalisering, innovasjon og samfunn. Budsjett på desse områda blir presentert som netto rammar.

Reglement for budsjettoppfølging og rapportering

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunedirektøren pliktar å rapportere skriftleg om utviklinga i inntekter og utgifter samanlikna med årsbudsjettet. Slik rapportering skal foretas pr tertial gjennom budsjettåret.

REGELVERK

I henhold til kommunelova § 14-5, 3. ledd skal kommunedirektøren minst to gonger i året rapportere til kommunestyret om utviklinga i inntekter og utgifter, samanlikna med årsbudsjettet. Dersom utviklinga tilseier vesentlege avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringar i årsbudsjettet.

Rapporteringa til kommunestyret og formannskapet må i praksis gå via formannskapet som skal innstille til eventuelle endringar i årsbudsjettet, jf. § 14-3, 3. ledd. Andre punktum gir

kommunedirektøren plikt til å foreslå endringar på inneverande års budsjett dersom utviklinga i inntekter eller utgifter tilseier at det vil oppstå vesentlege budsjettavvik.

I tillegg skal kommunedirektøren utarbeide ei årsmelding i henhold til kommunelova § 14-7.

RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal kommunedirektøren utarbeide rapportar med rekneskapsoversikter og årsprognosar for dei einskilte tenestekområda og for kommunen samla.

Tertialrapportane skal framstille den økonomiske utviklinga og utviklinga i tenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplanar. Rapportane skal innehalde ei samanstilling av periodisert budsjett, akkumulert rekneskap og prognose for året.

Dersom det ligg an til avvik skal dette forklarast, og forslag til nødvendige mottiltak skal framkome.

Tertialrapportane skal også gje ei oversikt over rekneskap, budsjett og prognose for investeringane.

Tertialrapportane vert fremma for kommunestyret i juni, og i november/desember kvart år.

Vidare bør ordføraren i same sak rapportere tilbake til kommunestyret om korleis den delegerte fullmakta i henhold til kommunelova § 6-1 er nytta. Når, korleis og i kva omfang slik rapportering skal skje, er opp til kommunestyret å fastsetje. Dersom kommunestyret ikkje fastset slike nærmare retningslinjer for rapporteringa, vil det vere opp til ordføraren sjølv å fastsetje når, korleis og i kva omfang han eller ho rapporterer.

Plikta til å rapportere vil framleis gjelde. Ordføraren kan derfor ikkje helt unngå å rapportere, sjølv om kommunestyret ikkje har gitt nokon føringar for rapporteringa.

Reglement for investeringsprosjekt

INNLEIING OG BAKGRUNN

For investeringsprosjekt som går over fleire år gjeld følgjande:

Årsbudsjettet skal vere realistisk og fastsetjast på grunnlag av dei inntektene og utgiftene som kommunen kan forvente i budsjettåret. Det følgjer såleis av kommunelova at investeringsbudsjettet er eittårig. Dette inneber at eit investeringsprosjekt som vil gå over fleire budsjettår, må takast inn i investeringsbudsjettet berre med den delen av utgiftene til prosjektet som blir forventa i det aktuelle budsjettåret.

Når det gjeld endringar i årsbudsjettet vil dette vere påkravd sjølv om den totale

budsjettbalansen ikkje er endra. Kravet til budsjettreguleringar gjeld for dei einskilte løyvingane når forventa utgifter overskrir dei einskilte rammar som er vedtekne i årsbudsjettet. Dette inneber at forseinkingar eller forseringar av investeringsprosjekt som påverkar kommunestyret sine løyvingar må innarbeidast i eit revidert budsjett når avvika tilseier det. Tilsvarande gjeld for forventingar om kostnadsaukar/-reduksjonar eller inntektsreduksjonar/-aukar.

Investeringsbudsjettet er fastsette som brutto utgifter og inntekter pr. investeringsprosjekt (utanom VAR området). Det kan vere krav om at investeringsprosjekt over visse sum skal ha eit samla kostnadsoverslag med tilhøyrande finansieringsplan. Ut over løyvingar til organisatoriske einingar eller prosjekt kan det kome sentrale løyvingar til for eksempel utlån og mottekne avdrag på utlån, kjøp og sal av aksjar og sal av eigedomar, bygg og anlegg. Kommunestyret kan fastsetje at slike sentrale løyvingar berre skal handterast av kommunestyret sjølv, eller at formannskapet får visse fullmakter.

REGELVERK

Kommunelova med forskrift har ikkje nokre eigne instruksar på korleis ein skal følge opp investeringsprosjekt. Lova med forskrift har derimot føresegner om finansiering og brutto/netto rammar.

RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET

Rapportering av investeringsprosjekt vil variere etter storleik. Ved store prosjekt og kor det blir vedteke rapportering gjeld følgjande.

1. Kvalitetssikring av investeringsprosjekt

For alle investeringsprosjekt skal det foreligge eit vedtaksgrunnlag som er tilstrekkeleg kvalitetssikra før prosjektet blir vedteke. Kravet til vedtaksgrunnlag vil kunne variere ut frå type investering, kompleksitet/uvisse og økonomisk omfang.

Alle investeringsprosjekt skal kvalitetssikrast. Når det blir utarbeidd standardkonsept for formålsbygg (skular, barnehagar og sjukeheim), skal desse konseptane også kvalitetssikrast. Kommunen kan pre-kvalifisere og inngå rammeavtalar med nokre eksterne fagmiljø som kan engasjerast til å drive kvalitetssikringa.

Kommunen skal tilpasse krava til ekstern eller intern kvalitetssikring for eit investeringsprosjekt til eit nivå kor ein vurderer at vedtaksgrunnlaget vil vere kvalitetsmessig tilfredsstillande.

2. Generell prosessskildring for større investeringsprosjekt

Det skal fyrst utarbeidast ein behovsanalyse. Hovudkrava til prosjektet skal definerast, og alternative løysingar utgreiast. Kostnadsoverslag for investeringa og forventa kostnader gjennom investeringa si levetid for aktuelle alternativ og gjennomføringmodellar skal

bereknaast. Dette beslutningsunderlaget skal kvalitetssikrast av kommunen dersom dette er gjort av eksterne konsulentar.

Dersom kvalitetssikringa konkluderer med at vedtaksgrunnlaget er kvalitetsmessig godt nok til at kommunen kan vurdere å gå vidare med prosjektet, avgjer kommunestyret kva alternativ som skal planleggjast for gjennomføring.

Deretter blir gjennomarbeidde kostnadsoverslag og plan skaffa for framdrift, organisering mv. Dette materialet skal kvalitetssikrast før det blir avgjort om prosjektet skal foreslåast gjennomført.

Formannskapet blir gjeve fullmakt til å definere nærmare krava til den dokumentasjonen som skal foreligge, også krava til vedtaksgrunnlag og kvalitetssikring for mindre investeringsprosjekt.

Investeringsprosjekta blir føresette gjennomført innanfor den ramma prosjektet får overført. Formannskapet vert gjeve fullmakt til, etter oppmoding frå kommunedirektøren, å frigje heile eller delar av avsett usikkerhetsavsetningen som inngår i den kostnadsramma kommunestyret har sett for prosjektet.

Som hovudregel skal usikkerhetsavsetningen for prosjekt som går over fleire år budsjettmessig periodiseres i siste år av prosjektperioden.

For prosjekt gjennomført i regi av eit kommunalt føretak, blir det utarbeidd ein bindande avtale mellom kommunen og føretaket før prosjektet blir starta. Ansvar og risikoen for at prosjektet held seg innanfor vedtekne rammevilkår, vil deretter liggje hos føretaket.

Når det er gitt løyving til eit prosjekt må det sikrast at den etterfølgjande detaljplanlegginga er kvalitetsmessig tilfredsstillande før prosjektet blir starta. Ved gjennomføringa må det sikrast tilfredsstillande rutinar for å ha løpande oversikt over utviklinga i kostnader og i framdrift samt rutinar for rapportering.

3. Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekt og andre kommunar sin offentlege pålagga investeringar:

a) Kommunestyret føreset at kommunen ikkje engasjerer seg i byggjeprojekt der finansieringsplanane er urealistiske. Prosjekteringskostnader som måtte påløpe for ikkje finansierte prosjekt i privat eller annan kommune sin regi, er kommunen uvedkomande

b) Private/andre kommunar sine investeringsprosjekt kor det er forutsett lån frå kommunen og/eller kommunal lånegaranti, og/eller kor kommunen skal betale renter, avdrag og/eller driftsutgifter, kan ikkje setjast i gong før finansieringsvilkåra er oppfylte

c) Kommunalt investeringstilskot til private investeringsprosjekt blir ikkje utbetalt før prosjektet er dokumentert starta opp og fullfinansiert.

Reglement for anvisning

INNLEIING OG BAKGRUNN

Delegasjonsreglementet seier noko om kva stillingar som har fullmakt til å tilvise økonomiske transaksjonar og fullmakter til å bestille varer og tenester. Det skiljast derfor mellom bestillingsfullmakt, attestasjon, tilvising og betalingsfullmakt. Med bestillingsfullmakt meinast fullmakt til å gjere innkjøp innanfor visse rammer og sum, og det blir meldt nærmare kva prosedyrar som skal følgjast (vurdering av behov, tilbodskjøp, forholdet til innkjøpsorganisasjon mv.). Attestasjon er fullmakt til å godkjenne at eit innkjøp (utgift) kan belastast det angitte budsjettet, medrekna at dei underliggjande prosedyrar er følgde, eksempelvis kontroll av bestillingsfullmakt og bruk av rekvisisjon og vedhefta følgesetel med kvittering for mottak av vara/tenesta. Attestasjonsfullmakta blir lagd normalt til nivå for budsjettansvarleg.

Det må skiljast mellom betalingsgodkjenning knytt til omgrep tilvisingsrett og betalingsfullmakt knytte til girering og remittering av leverandørfakturaer og andre utbetalingar. Betalingsfullmakta utøvast av to personar i fellesskap. Utbetalingar skal fyrst gjennomførast etter at utgiftene er godkjent gjennom attestasjons- og tilvisningsprosedyrene. Å ha betalingsfullmakt over kommunen sine bankkonti er for øvrig forbundet med høg risiko for misligheter. Kommunen har eit ansvar for å redusere denne risikoen ved å ha tilstrekkeleg arbeidsdeling, både gjennom det å skilje denne fullmakta frå anna fullmakt (attestasjons- og tilvisingsrett), og å sikre ein forsvarleg kontroll ved utbetalingane som skildra over.

Den som attesterer, skal sjå at:

- Levering er i samsvar med bestilling
- Varemottak/utført teneste stemmer med fakturaen
- Pris og betalingsvilkår er i henhold til innkjøpsavtale
- Arbeidet er utført og at timetalet er korrekt
- Anvisningsblanketten er utfylt
- Varer er inventarført der dette er aktuelt
- At fakturaen er i samsvar med dei krava bokføringslova/bokføringsforskrifta set med omsyn til det som minimum må fremgå av fakturaen
- Rett mva-kode
- Riktige kodar for øvrig

Den vil auke tryggleiken for at berre utgifter som vedrørende kommunen, blir belasta, at varer og tenester som utgifta representerer, er mottekne, og at utgiftene blir belasta på riktig kostnadsstad i rekneskapen. Det er derfor viktig at dei etablerte rutineane har teke opp i seg krava i prosedyrane, og at desse blir etterlevde kontinuerleg med tilstrekkeleg kontroll.

Den som tilvisar skal sjå at:

- Disponeringa av budsjettmidlane er formelt, reelt og økonomisk i orden
- Attestasjon og kontroll er utført av personar som er tillagt denne oppgåva
- Det er budsjettmidlar
- Det føreligg fullstendig oversikt over kva kontraktar som legg bindingar på budsjettløyvingane ut driftsåret

REGELVERK

Fullmakta til å disponere løyvingane som er førte opp i årsbudsjettet (disponeringsfullmakta) ligg som utgangspunkt til kommunedirektøren i henhold til kommunelova § 14-5, 1. ledd, 1. punktum. Dette følger av kommunedirektøren si iverksettelsesplikt i kommunelova § 13-1, 4. ledd, 1. punktum.

FULLMAKT TIL Å TILVISE

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å tilvise og dette blir regulert i kommunen sitt delegasjonsreglement.

Tilvisingsretten gjeld ikkje ved tilvising av eigne rekningar, eller kor inhabilitet kan bli gjort gjeldande. I slike tilfelle skal tilvisinga føretas av overordna tilvisingsrett.

Kommunen sin økonomisjef skal straks ha melding når tilvisingsrett gis/opphøyrer.

Dersom utøving av delegert tilvisingsrett ikkje tilfredsstiller dei krava som blir stilte til god intern kontroll (jfr. foranstående punkt), skal dette rapporterast til vedkomande leiar.

Reglement for utlån

INNLEIING OG BAKGRUNN

Med utlån blir det sikta både til utlån av eigne midlar og til utlån finansiert med lån, såkalla vidareutlån. Imidlertid skal sosiale utlån, det vil seie utlån etter sosialtenestelova og utlån til næringsformål bli ført i driftsrekneskapen dersom slike utlån blir finansiert med driftsinntekter.

Sosiale utlån blir rekna som utgifter til drift og det same blir næringsutlån dersom utlånet blir

finansiert av løpande inntekter. Tilsvarende skal mottatte avdrag som er ført i driftsrekneskapen, reknast som løpande inntekter. Sosiale utlån som er gitte med heimel i sosialtenestelova eller liknande formål etter kommunen sitt reglement. Næringsutlån er utlån til næringsutvikling som ofte blir finansiert med midlar frå næringsfond.

Bestemmelsen om sosiale utlån og næringsutlån er eit unnatak frå den generelle regelen om at utlån og mottekne avdrag skal førast i investering. Dette heng saman med at sosiale utlån og næringsutlån gjerne er risikoutsett i betydning at dette kan vere usikre fordringar. Då vil inntekter (tilbakebetalingar) frå desse fordringane bli inntektsførte i drift, men eventuelt ført som tap i drift dersom fordringa ikkje blir innfridd. Det er ikkje ønskjeleg at slike usikre inntekter skal vere ein del av inntekter i investering.

REGELVERK

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og fylkeskommunar mv. § 2-7 regulerer kva utlån som skal bokførast i driftsrekneskapen. Andre utlån skal førast i investeringsrekneskapen.

Mottekne avdrag på vidareutlån kan berre finansiere avdrag på lån eller nye vidareutlån, jf. kommunelova § 14-17, 2. ledd.

FULLMAKT TIL Å GI UTLÅN

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å gi utlån innanfor dei rammar som er vedtekne av kommunestyret.

Kommunedirektøren blir også delegert fullmakt til sjølv å avgjere om mottekne avdrag på vidareutlån skal brukast til å finansiere avdrag på lån eller nye vidareutlån.

Kommunedirektøren gis fullmakt til sjølv å fastsetje kven som skal ha fullmakta til å effektuere kommunestyret sitt vedtak angående utlån.

Reglement for nedskriving for tap

INNLEIING OG BAKGRUNN

Med fordringar meinast her krav på vederlag oppstått som følgje av kommunen sitt sal av varar, tenester og anleggsmiddel på kreditt. Kredittsalet blir inntektsført når dette er kjent i samsvar med anordningsprinsippet og det blir balanseført som kortsiktig fordring (omløpsmiddel). I samsvar med rekneskapsforskrifta § 3-3, 1. ledd skal fordringa nedskrivast til verkeleg verdi dersom denne er lågare enn anskaffelseskost (pålydande). For å finne det sannsynlege eller forventaste tapet må ein ta utgangspunkt i den summen som kan forventast innbetalt i tilknytning til den einskilde fordringa. Det må her bemerkes at fordringane skal

nedskrivas til verkeleg verdi (forventa innbetaling) sjølv om kommunen ikkje har gjort forsøk på å innfordre kravet. Differansen mellom fordringa sin anskaffelseskost og verkeleg verdi må rekneskapsførast i bevilgningsregnskap til kommunen for ikkje å bryte dei grunnleggjande samanhengane i kommunerekneskapen.

Tap på fordringar i bevilgningsregnskapet består av to delar:

1) Forventa tap

- differanse mellom verkeleg verdi og pålydande på fordringsmassen

2) Estimatendring

- korreksjon av tidlegare anslått sum for forventa tap

Dette betyr at det i bevilgningsregnskapet til kommunen for eit gitt rekneskapsår vil rekneskapsføre eit forventa tap knytte til fordringsmassen kommunen har ved utgangen av året, samt ei estimatendring av tidlegare vurdert sum. Endringar i estimer, dvs. forskjellen mellom ein estimert sum og tilsvarande estimat tidlegare rekneskapsår, skal rekneskapsførast i den perioden kor endringa blir gjennomført.

Som for urealisert tap for finansielle omløpsmiddel følgjer utgiftsføring av urealisert tap av forsiktighetsprinsippet. Rekneskapsføringa av verdireduksjonen blir å forstå som fremskutt i forhold til transaksjonstidspunktet.

Når det gjeld avskrivning av kortsiktige fordringar, skal belastinga (tapet) førast i den eininga inntekta tidlegare er inntektsført og på ein eigen utgiftsart.

I omgrep avskrivning ligg at ein regnskapsmessig avskriv beløpet, men at inndringa ikkje blir avslutta. Dette med tanke på at den økonomiske situasjonen til debitoren kan endre seg over tid. Fleire av desse sakene blir av den grunn overført til langtidsovervaking.

Nokre av krava kan, og må ein slette, eksempelvis ved gjeldsordning gjennom namsretten og der det synast heilt klart at debitor er varig ute av stand til å betene gjelda. Ved sletting blir beløpet og inndringa avskriven blir avslutta. Debitor blir gjort kjend med dette.

Føresetnader for avskrivning

Kortsiktige fordringar

Vert regulert av gjeldande budsjett- og rekneskapsforskrifter.

Avskrivningar kan gjennomførast ved kvart kvartalsrekneskap og ved rekneskapsavslutninga kvart år. Dersom det ikkje er budsjettmessig dekning må det budsjettendring til.

Når vi bruker nemninga «sak» så meiner vi ei ubetalt fordring.

Saker forsøk innfordra - Resultat avskrivning

Saker som er forsøk innfordra utan resultat skal avskrivas. Ved avgjerd om avskrivning skal det visast til tiltak som er gjennomført. Ut frå skjøn/interne retningslinjer skal det besluttas om

sak skal leggjast til overvaking.

Saker som endar opp med konkurs, akkord

Når konkurs er opna av skifteretten skal normalt heile beløpet kommunen har til gode avskrives. Inndringa av beløpet skal ikkje stansast, men blir opp følgt. Same reglar skal gjelde når akkordforhandlingar blir innleidde.

Kommunedirektøren skal vere kommunen sin representant overfor namsretten når det gjeld kortsiktige fordringar. Kven som representerer blir internt avtalt i kvar sak.

Saker som er forelda

Med ein gong ei sak er forelda, skal den avskrivast og slettast. Dersom saka ikkje er forsøk innfordra skal det redegjøres for kvifor.

Saker under gjeldsordningslova

I saker kor det er innleitt gjeldsforhandlingar ved Namsretten skal avskrivingar skje når forhandlingane er avslutta og rettsavgjerd avsagd.

Kommunedirektøren skal vere kommunen sin representant overfor namsretten når det gjeld kortsiktige fordringar. Kommunedirektøren har ansvar for å følgje opp saker i tilfelle misleghald eller endring av gjeldsordninga.

Saker kor det blir inngått avtalar om delvis sletting av gjeld

Primært skal slike avtalar fyrst inngåast etter at kravet har vore forsøk innfordra.

Saker som ikkje er forsøk innfordra - Vurdering/skjøn

Hovudregel er at alle saker skal søkjast innfordra. Saker som blir overlatne til skjøn kan lett føre til ulik saksbehandling.

Rekneskapsforskriftenes § 3-3, 1. ledd opnar mulighet for å kunne avskrive fordringar i bevilgningsregnskapet uten at det er gjennomført tvangsinnfordring. Det skal leggjast eit strengt skjøn til grunn. Følgjande eksempel for avskriving på dette grunnlaget kan vere:

- Det har nyleg vore avhalden ei utleggsforretning hos skuldnar med resultat «ingenting til utlegg»
- Det har innan ein periode på tre månader mottekne saker frå inkasso med negativt resultat der saka blei foreslått avskrive
- Ved kunnskap om at skuldnar sin økonomi er svært vanskeleg, og at tidlegare saker har resultert i sosiallån eller bidrag
- Det er registrert betalingsmerknader på debitor siste 6 månader og krav framleis ikkje er oppgjort

Vedtak om avskriving skal begrunnes.

Vidareutlån

Vidareutlån forsøk innfordra - Resultat avskrivning

Mislegheldt låneterminar skal innfordrast.

Det er eit overordna mål for kommunen at låntakarane så langt som mogeleg skal kunne behalde bustadene sine. I dei tilfella tvangsinndriving har vore forsøk utan resultat, eller undersøkingar/oppsøk visar at det ikkje er økonomisk beteningsevne verken på kort eller lang sikt, blir avskrivning tilrådd/overvaking.

Vidareutlån som endar opp med konkurs, akkord

Når konkurs formelt er opna av skifteretten, skal normalt heile beløpet kommunen har tilgode blir avskrive. Inndrivinga av beløpet skal ikkje stansast, men blir opp følgd.

Vidareutlån som er forelda

Straks eit lån eller ein restanse er forelda skal den avskrivast og slettast. Dersom sak ikkje er forsøk innfordra, skal dette begrunnes.

Vidareutlån under gjeldsordningslova

I lånesaker der det er innleitt gjeldsforhandling ved namsretten, skal avskrivning skje når forhandlingane er avslutta og resultatet klart.

Kommunedirektøren samordnar og representerer kommunen overfor namsretten.

Kommunedirektøren har ansvar for å følgje opp saker i tilfelle misleghald eller endring av gjeldsordninga.

Vidareutlån i utanomrettslege gjeldsforhandlingar

Utanomrettslege gjeldsforhandlingar følgjer dei vesentlegaste, prinsippa i gjeldsordningslova. Kommunedirektøren må godta forholdsmessig dekning av sitt tilgodehav, dividende. Der dividende blir godkjend skal alle kreditorane vere omfatta av betalingsordninga.

Tilgodehavande som ikkje blir dekt av eit dividendeoppgjær, blir ikkje straks avskrive fordi det erfaringsmessig er endringar i slike avtalar. Kommunedirektøren har ansvar for å følgje opp om avtalen blir overhalden.

Når avtalen er overhalden, blir tilgodehav sletta som det ikkje er dekning for.

Vidareutlån kor det blir inngått avtalar om delvis sletting av gjeld

Som hovudregel skal slik avtale fyrst blir inngått etter at saka har vore forsøk innfordra. Avtale skjer på grunnlag av økonomiske dokumenterte opplysingar og vurderingar, samt saksrelatert kjennskap til lånekunden sitt forhold for øvrig.

Avtale om delvis sletting av gjeld skal knytast til at avtalen blir overhalden. Den sum som blir avtalt sletta, blir ikkje straks avskrive fordi det erfaringsmessig er endringar i slike avtalar.

Kommunedirektøren har ansvar for å følgje opp om avtalen blir overhalden. Når avtalar er overhalde, blir den avtalte sum sletta.

Vidareutlån som ikkje er forsøk innfordra - Vurdering/skjøn

Hovudregel er at lånesak som er misleghalden skal sendast til inkasso. Det kan likevel avskrivast lån utan føregåande inkasso i visse typar saker der økonomisk status og prognose er synleggjort. Det skal leggjast strengt skjøn til grunn ved avskriving på dette grunnlaget.

Unnatak for beløpsbegrensningen er saker der:

- låntakar har emigrert
- låntakar er død
- det blir vurdert nødvendig at låntakar får bu i bustaden, f.eks. på grunn av ein funksjonshemming

Sosiallån

Hovudregel er at sakene blir sende til inndriving for vurdering om inndriving eller avskriving.

Reglar for saker som kan avskrivast før tyngre inndriving blir iverksett

Avskriving kan skje:

- I samband med forhandlingar ved utanomrettslege gjeldsforhandlingar
- Låntakar er varig ute av stand til å betene lånet
- Når sosiale vurderingar i henhold til lov om sosiale tenester tilseier dette
- Saker under gjeldsordningslova der namsretten har avsagt ei rettsavgjerd
- Avtalar med skuldnar om delvis sletting av gjeld
- Andre saker kor tyngre inndriving er forsøk.

Reglar for saker som kan avskrivast etter inndriving

Avskriving kan skje:

- Etter same reglar som for dei fire fyrste prikkpunkta ovanfor
- Det kan inngåast nedbetalingsavtale med låntakar. Blir ikkje avtalane overhaldne, forfell heile lånet til betaling. Det blir vurdert om det er grunnlag for å gjennomføre ei dekning av kravet gjennom namsmannen. Om dette ikkje er tilfelle må heile lånesumen avskrivast

REGELVERK

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og

fylkeskommunar mv. § 3-2, 1. ledd og § 3-3, 1. ledd regulerer nedskrivingsplikta (tap på

utlån/fordringar klassifiserte som anleggsmiddel og omløpsmiddel.

FULLMAKT TIL Å GJENNOMFØRE NEDSKRIVING FOR TAP

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til:

Kortsiktige fordringar:

Område	Delegasjon
Saker som er konstatert uerholdelige - Forsøkt innfordret/tvangsinndrevet	Kommunedirektøren.
Saker som ender opp med konkurs/Akkord	Konkurs: Kommunedirektøren Akkord: Kommunedirektøren fullmakt til delvis avskrivning av kravet.
Saker som er forelda	Kommunedirektøren. Dokumentasjon av årsak til foreldelse.
Saker under Gjeldsordningslova	Kommunedirektøren.
Saker kor det vert inngått avtale om delvis sletting av gjelda	Kommunedirektøren.
Saker kor tvangsinnfordring ikkje er gjennomført - Kommunedirektørens vurdering/skjønn	Hovedregel er at alle krav skal innfordres. Kommunedirektøren vert gjeven fullmakt til å avskrive.

Det vurderes avskrivninger minimum ein gang pr år, og foretatte avskrivninger rapporteres.

Videreutlån:

Område	Delegasjon
Saker som er konstatert uerholdelige - Forsøkt innfordret/tvangsinndrevet	Kommunedirektøren avskriver.
Saker som er forelda	Kommunedirektøren
Saker under Gjeldsordningsloven	Samordnes med boligkontoret. Avskrives av kommunedirektøren.
Utenomrettslige gjeldsforhandlinger	Samordnes med boligkontoret. Avskrives av kommunedirektøren.
Saker kor det inngås avtale om delvis sletting av gjelden	Samarbeid med boligkontoret. Avskrives av kommunedirektøren.
Saker hvor tvangsinnfordring ikke er gjennomført - Kommunedirektørens vurdering/skjønn	Avskrives av kommunedirektøren.

Ettergivelse av påløpte renter og gebyrer i forbindelse med innfordringa følgjer reglane for kortsiktige fordringar.

Det vurderes avskrivningar minimum ein gong pr år, og foretatte avskrivningar rapporterast. Alle delegasjonar i tabellane over er videredelegert til økonomisjefen.

Sosiallån:

Kommunedirektøren har ansvar for følgjande:

- Avskriving av lån
- Avtale om nye avbetalingsordninger

Ettergivelse av påløpte renter og gebyrer i forbindelse med innfordring følger reglene for kortsiktige fordringar.

Det vurderes avskrivningar minimum ein gong pr år, og foretatte avskrivningar vert rapportert.

Fullmakta vert vidaredelegert til økonomisjef.

Reglement for disponeringsfullmakta

INNLEIING OG BAKGRUNN

Med disponeringsfullmakt meinast fullmakt til å disponere løyvingane i årsbudsjettet.

Kommunedirektøren har disponeringsfullmakta berre innanfor det kommunestyret har bestemt.

Disponeringsfullmakta omfattar såleis ikkje fullmakt til å gjere innkjøp og utstede utbetalingsordre utover det som følgjer av årsbudsjettet. Disponeringsfullmakta knyter seg berre til bruk av løyvde midlar. Eksempelvis vil sal av formuesverdiar falle utanfor den lovbestemte disponeringsfullmakta.

I tilfelle der kommunestyret har gitt underordna kollegiale (folkevalte) organ fullmakt til å gi nærmare fordelingar og føringar for bruken av løyvingane (fordelingsfullmakt), vil disponeringsfullmakta også vere avgrensa av dette.

Bestemmelsen er ikkje til hinder for at kommunestyret kan gi disponeringsfullmakt til andre enn kommunedirektøren.

REGELVERK

Fullmakta til å disponere løyvingane som er førte opp i årsbudsjettet (disponeringsfullmakta) ligg som utgangspunkt til kommunedirektøren i henhold til kommunelova § 14-5, 1. ledd, 1. punktum. Dette følgjer av kommunedirektøren si iverksettelsesplikt i kommunelova § 13-1, 4. ledd, 1. punktum.

Kommunestyret kan gi disponeringsfullmakt til andre enn kommunedirektøren.

Disponeringsfullmakta gir ikkje fullmakt til å gjere innkjøp og utstede utbetalingsordre utover det som følgjer av årsbudsjettet. I tilfelle der kommunestyret har gitt underordna kollegiale organ fullmakt til å gi nærmare fordelingar og føringar for bruken av løyvingane (fordelingsfullmakt), vil disponeringsfullmakta også vere avgrensa av dette.

Etter kommunelova § 14-5, 1. ledd, 1. punktum vil ein løyving på driftsbudsjettet berre kunne brukast til driftsføremål. Men 2. punktum opnar imidlertid for at kommunestyret gir underordna organ fullmakt til å avgjere at delar av ein løyving i driftsbudsjettet skal overførast og nyttast til å finansiere utgifter som skal først i investeringsrekneskapen. Derfor må det organ som har disponeringsfullmakta, normal kommunedirektøren, redusere driftsløyvinga og auke overføringsløyvinga til investeringsrekneskapen. I tillegg må investeringsløyvinga aukast og også auke overføringsløyvinga frå driftsrekneskapen.

Etter kommunelova § 14-5, 1. ledd, 3. punktum er budsjettet likevel ikkje bindande for betalingsplikter kor det føreligge ei rettsleg utbetalingsplikt for kommunen. Slike utbetalningar kan føretas utan løyving i årsbudsjettet.

FULLMAKT TIL Å DISPONERE LØYVINGANE I ÅRSBUDSJETTET

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å disponere dei løyvde midlar innanfor dei rammar som kommunestyret har bestemt. Delegeringa inneber også moglegheit til å bruke driftsmiddel til investeringsformål ved at driftsløyvinga blir redusert og at overføringsløyvinga til investeringsrekneskapen blir auka. I tillegg må investeringsløyvinga aukast og også auke overføringsløyvinga frå driftsrekneskapen.

I Vaksdal kommune er den kommunedirektøren som er delegert disponeringsfullmakt innanfor dei rammar som kommunestyret har bestemt. Kommunedirektøren regulerer disponeringsfullmakter i delegasjonsreglementet.

For driftsbudsjettet gjeld følgjande fullmakter:

- Formannskapet har fullmakt til å omdisponere løyvingar mellom tenesteområde.
- Faste utval har fullmakt til å omdisponere løyvingar innan ansvarsområdet sitt mellom verkeområde, samt fritt høve til å omdisponere mellom tenester innan verkeområdet sitt.
- Kommunedirektøren har fullmakt til å omdisponere løyvingar innan tenesteområda, både på utgiftssida og inntektssida.

For investeringsbudsjettet gjeld følgjande delegering av budsjettfullmakt:

- Formannskapet får fullmakt til å omdisponere mellom prosjekt, under føresetnad av at rammene og finansieringsplanen blir haldne.
- Formannskapet får fullmakt til å justere investeringsprosjekta sine kostnadsoverslag og finansieringsplan, jf. eventuelle avgrensingar i nye låneopptak.
- Formannskapet får fullmakt til å gjere budsjettjusteringar mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for prosjekt som er forutsett finansiert med driftsoverføring.
- Kommunedirektøren og dagleg leiar for føretaket (etter fullmakt frå styret) får fullmakt til å gjere budsjettjusteringar innan eitt prosjekt under føresetnad av at rammene og finansieringsplanen blir haldne.

Reglement for avsetning til og bruk av disposisjonsfond

INNLEIING OG BAKGRUNN

Kommunestyret kan gi underordna organ delegert fullmakt til å avsetje til og bruke av disposisjonsfond innanfor ramma av dei einskilde løyvingane. Slik avsetning og bruk kjem i tillegg til avsetning og bruk som kommunestyret sjølv har budsjettert og vil ikkje framkome av årsbudsjettet, men inngå i dei einskilde budsjettrammene.

Om sum løyvingar drift netto i bevilgningsoversikt driftsrekneskap i årsbudsjettet (kommunelova § 5-4, 1. ledd, post 6) må reknast som bindande, vil dermed måtte bero på korleis budsjettvedtaket forøvrig er utforma, og kva fullmakter som kommunestyret har gitt underordna organ. Dersom eit underordna organ får fullmakt til å bruke av fond for å finansiere auka utgifter, vil dette som omtalt over, ikkje vere ein del av årsbudsjettet, men i rekneskapen (all anna lik) slå ut i ein lågare netto driftsresultat enn det som låg i årsbudsjettet.

REGELVERK

Bestemmelsen om at årsbudsjettet er bindande for underordna organ er teke inn i kommunelova § 14-5, 1. ledd, 1. punktum. Dette inneber at løyvingane i årsbudsjettet ikkje kan fravikes av underordna organ. Departementet legg samtidig til grunn at løyvingane framleis kan utformast slik at dei inneber fullmakt for underordna organ til å avsetje til eller bruke av fond, utover dei sumane som framgår av årsbudsjettet. Dette vil for eksempel kunne vere tilfellet ved nettoløyvingar, kor kommunestyret kan gi høve til å finansiere utgifter med bruk av fond utover beløpet som er fastsette i budsjettvedtaket.

FULLMAKT TIL Å DISPONERE LØYVINGANE I ÅRSBUDSJETTET

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å avsetje til og bruke av disposisjonsfond innanfor ramma av dei einskilde løyvingane. Denne fullmakta blir vidaredelegert til økonomisjef.

Reglement for strykninger

INNLEIING OG BAKGRUNN

Ved rekneskapsavslutninga skal det gjennomførast strykningar i driftsrekneskapen dersom eit førebels rekneskap viser meirforbruk, og tilsvarende skal det gjennomførast strykningar av

disposisjonar i investeringsrekneskapen dersom det førebelse rekneskapen viser udekka. Desse forskriftsbaserte reglane vil overstyre budsjettvedtak for dei postane som vert berørt.

REGELVERK

Strykningsreglane er teke inn i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og fylkeskommunar mv. i kapittel 4. Forskrifta inneheld ikkje uttømande reglar om i kva rekkjefølgje strykningar skal føretas. Der forskrifta opnar for dette, må rekkjefølgja regulerast nærmare i eit internt reglement. Så lenge meirforbruket er så stort at alle disposisjonane må strykast, er dette ein rein teknisk operasjon. Derfor blir dette gjort i samanheng med rekneskapsavslutninga med heimel i budsjett- og rekneskapsforskrifta (forskrifta krev at disposisjonar blir revurderte).

Dersom strykningengar inneber at berre overføringa til investeringsrekneskapen blir stroke (helt eller delvis), er også dette ein rein teknisk operasjon.

Dersom strykningen delvis berører overføring til investeringsrekneskapen vedteken av underordna organ, kan det bli ei vurdering av kva overføringar som skal gjennomførast, og noko som ikkje skal gjennomførast. Kommunedirektøren får fullmakt til å gjere ei slik vurdering. Det same gjeld strykningar som påverkar disposisjonsfond.

KOMPETANSE TIL Å GJENNOMFØRE STRYKNINGAR

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å gjennomføre strykningar etter kapittel 4 i forskrifta. Denne fullmakta blir vidaredelegert til økonomisjef.

Ved delvis strykningar blir kommunedirektøren delegert fullmakt til sjølv å avgjere rekkjefølgja innanfor føresegnene i kapittel 4 i forskrifta. Posten for overføring til investering blir redusert dersom det er nødvendig for å unngå at overføringa medfører avsetning av løpande inntekter på investeringsfond. Blant anna er dette aktuelt dersom investeringsrekneskapen viser ein (førebels) udisponert sum, og det dermed er spørsmål om kva finansieringskjelde, eksempelvis bruk av lån eller bruk av ubunde investeringsfond, som skal reduserast fyrst.

Overføringsposten kan bestå av overføring gjort av eit underordna organ. Dersom denne blir stroken og strykningen medfører ein udekka sum i investeringsrekneskapen, inneber forslaget at det er organet med budsjettfullmakta som må avgjere korleis inndekninga skal skje.

Vaksdal Kommune kan sjølv avgjere i kva rekkjefølgje strykningengar skal gjennomførast i ved delevise strykningar. Kommunedirektørens delegerte fullmakt til sjølv å avgjere rekkjefølgja og dette blir vidaredelegerte til økonomisjef.

Reglement for finansiering av investeringar

INNLEIING OG BAKGRUNN

Med unntak av øyremerkte midlar, er alle midlar i investeringsrekneskapen frie midlar til felles finansiering av investeringsrekneskapen. Frie midlar i investeringsrekneskapen skal ikkje knytast til enkeltprosjekt ved rekneskapsavslutninga, sjølv om bestemte inntekter i årsbudsjettet på ein annan måte kan vere henført til enkeltprosjekt.

Øyremerkte midlar er midlar som er reservert til særskilde formål i henhold til lov, forskrift eller avtale med givar. Ubrukte øyremerkte midlar inngår ikkje i dei felles frie midlane, men må avsetast til bunde investeringsfond.

Ubrukte øyremerkte lån bør merkast sin særskild på memoriakonto for ubrukte lånemidlar.

Intern henføring av frie midlar som finansiering av bestemte prosjekt etter vedtak i kommunen, kan ikkje reknast som øyremerkte midlar. Det er ikkje gitt reglar om at den einskilde investeringsramma eller det enkelte investeringsprosjekt skal detaljfinansierast etter ulike finansieringskjelder, eller at kommunestyret skal ta stilling til nærmare finansiering av enkeltprosjekt. Tvert imot er alle frie midlar felles finansiering av alle investeringsprosjekt, utan å fordele finansieringskjeldene på enkeltprosjekt. Det er heller ikkje behov for å knyte ubrukte lånemidlar til konkrete prosjekt. Dersom ein skulle ønskje å fordele finansiering på enkeltprosjekt, vil dette medføre praktiske utfordringar som følgje av kravet om å overføre budsjettet, ikkje disponert bruk av fond, eller lånemidlar til prosjekt som har manglande finansiell dekning.

Finansieringa av investeringsrekneskapen skal i utgangspunktet følgje budsjettet. Så lenge investeringsrekneskapen har behov for det, skal desse postane inntektsførast i henhold til budsjett, men ikkje over budsjett. Dette gjeld sjølv om finansieringa i utgangspunktet, og etter interne formål, har vore knytt til eit bestemt investeringsprosjekt, som har innsparingar eller som likevel ikkje har utgifter i år.

I praksis vil det vere føremålstenleg fyrst å starte med finansiering av investeringsrekneskapen i henhold til budsjettvedtak, men berre opp til det nivået rekneskapen har behov for.

Dersom rekneskapen framleis har behov for auka finansiering, må avsetning til ubundet investeringsfond reduserast jmf. strykingsreglane, som er teke inn i dette reglementet.

Investeringsrekneskapen har følgjande finansieringskjelder:

- Kompensasjon for meirverdiavgift knytte til investeringar i varige driftsmiddel
- Tilskot frå andre som er øyremerkte investeringar
- Inntekter frå sal av varige driftsmiddel
- Inntekter frå sal av finansielle anleggsmiddel, med unntak av den inntektsandelen som etter forskrifta § 2-9 skal førast i drift
- Inntekter frå utdeling frå selskap, jf. Forskrifta § 2-8 andre ledd
- Motteke avdrag på utlån av egne midlar
- Bruk av lån, jf. forskrifta § 2-6.

Årets investeringsinntekter, tilskot og sal av anleggsmiddel m.m., skal inntektsførast uavhengig av utgiftsbehovet i investeringsrekneskapen. Det er anordningsprinsippet som er styrande for inntektsføring av slike inntekter.

Bruk av bunde fond er bruk av midlar reservert for særskilde formål. I nokre tilfelle er også bruk av lån øyremerkt særskilde formål ("øyremerkete lån"). I desse tilfella må derfor inntektene knytast til enkeltprosjekt. Bundne midlar skal brukast til sitt øyremerkete formål, uavhengig av budsjettet for bruk av fond.

Finansieringa i punkta i opplistinga ovanfor er frie "inntekter" i investeringsrekneskapen, og skal ikkje henføres til enkeltprosjekt ved årsavslutninga. Årets budsjett set ei øvre grense for inntektsføring av denne finansieringa. Desse postane skal heller ikkje inntektsførast med meir enn det som er nødvendig i investeringsrekneskapen.

Det blir ikkje her tilrådt kva finansieringskjelde som bør blir brukt fyrst og sist av desse alternativa. Det er opp til den einskilde kommunen (eller kommunestyret) å fastsetje rekkjefølgja mellom finansieringskjeldene.

Overføring til investering skal reduserast, dersom dette må til for å unngå avsetningar av løpande inntekter på investeringsfond.

REGELVERK

Obligatoriske oppstillingar og opplysingar i økonomiplanen, årsbudsjettet og årsrekneskapen er teken inn i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunar og fylkeskommunar mv. i kapittel 5.

Bevilgningsoversikter investering framgår av § 5-5.

I rettleiaren til budsjett- og rekneskapsforskrifta § 5-5, 1. ledd må alle frie inntekter frå post 7 til og med post 13 reknast som felles finansiering av investeringsrekneskapen under årsavslutninga sjølv om visse inntekter blir knytte til bestemte investeringar i oppstillinga etter § 5-5, 2. ledd.

Post 6 i bevilgningsoversikten investering § 5-5, 1. ledd er summen av investeringsutgiftene på post 1 til 5.

Dei ulike typane inntektene skal meldast (brutto) på postane 7 til 13.

- Post 7 omfattar kompensasjon for meirverdiavgift knytte til investeringar i varige driftsmiddel
- Post 8 omfattar tilskot frå andre som er øyremerkete investeringar
- Post 9 skal vise inntekter frå sal av varige driftsmiddel
- Post 10 skal vise inntekter frå sal av finansielle anleggsmiddel, med unnatak av den inntektsandelen som etter forskrifta § 2-9 skal førast i drift
- Post 11 omfattar inntekter frå utdeling frå selskap, jf. Forskrifta § 2-8 andre ledd
- Post 12 er motteken avdrag på utlån av egne midlar
- Post 13 gjeld bruk av lån, jf. forskrifta § 2-6

Dette er ikkje til hinder for at investeringar blir løyvde netto og at inntekter i så fall blir tekne med i oppstillinga etter andre ledd. Dersom dei gis nettoløyvingane, må dei ulike inntektene og utgiftene likevel visast brutto i oppstillinga etter fyrste ledd.

I KOSTRA-retteleiarar blir det presisert i omtalane av artane 429 og 729 at meirverdiavgiftskompensasjon for innkjøp i investeringsrekneskapen skal nyttast til felles finansiering av investeringar i bygningar, anlegg og andre varige driftsmiddel.

FULLMAKT TIL Å GJENNOMFØRE FINANSIERING AV INVESTERINGAR

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å finansiere investeringane etter kapittel 5 i forskrifta samt fullmakt til å ta opp lån til investeringane.

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til sjølv å fastsetje rekkjefølgjene mellom finansieringskjeldene frå post 7 til og med post 13 i forskrifta § 5-5, 1. ledd. Men merk at meirverdiavgiftskompensasjon for innkjøp i investeringsrekneskapen skal nyttast til felles finansiering av investeringar i bygningar, anlegg og andre varige driftsmiddel.

Det er opp til den einskilde kommunen (eller kommunestyret) å fastsetje rekkjefølgja mellom finansieringskjeldene. I forslaget overfor er kommunedirektøren delegert fullmakt til sjølv å avgjere rekkjefølgja. Fullmakta er vidaredelgert til økonomisjef.

Reglement for låneopptak

INNLEIING OG BAKGRUNN

I kommunelova blir det tydeleggjort at kommunar ikkje kan inngå avtalar som inneber vesentleg finansiell risiko. Forbodet gjeld i prinsippet også låneavtalar.

Sjølv om låneavtalane i seg sjølv normalt ikkje vil utgjere vesentleg finansiell risiko, kan vesentleg finansiell risiko likevel oppstå på porteføljebasis dersom det er store låneforfall innanfor ein kort periode.

Lån som forfell og som skal innløyse innan ein periode på 12 månader skal ikkje overstige meir enn 40% av kommunen sin totalt gjeldsportefølje.

Før Vaksdal kommune inngår avtalar, skal dei dokumentere overfor avtaleparten at avtalen ikkje inneber vesentleg finansiell risiko.

I forarbeida til kommunelova (NOU 2016:4) er omgrep vesentleg finansiell risiko nærmare omtalt (side 257). Under følgjer nokre sitat herifrå som kan vere til hjelp ved vurdering av vesentleg finansiell risiko.

Lova sitt omgrep finansiell risiko er meinte å dekkje alle former for finansiell risiko så som

kredittrisiko, kursrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og så vidare.

Utvalet legg til grunn at vurderinga av om det føreligg vesentleg finansiell risikoen, må baserast på den einskilde kommunen si økonomiske stilling. Vurderinga må gjerast i lys av at finans- og gjeldsforvaltinga skal sikre det økonomiske grunnlaget for å vareta kommunane sine oppgåver, og i lys av at kommunar til einkvar tid må vere i stand til å kunne dekkje betalingspliktene sine.

Vurderinga av om den føreligg vesentleg finansiell risikoen, kan rette seg både mot kommunen sin samla portefølje og mot einskilde disposisjonar.

Dersom porteføljen er sett saman av enkeltdisposisjonar som i sum må anses å utgjere vesentleg finansiell risiko, vil porteføljen måtte anses å vere i strid med lova.

Eksempelvis vil ein rentebyteavtale kopla mot underliggjande lån kunne vere ein fornuftig måte å sikre renta på.

Eksempelvis vil ein rentebyteavtale aleine måtte anses som eit reint veddemål om renteutviklinga.

Utvalet vil understreke at kommunane ikkje berre er utsett for risiko på aktivasida. Også gjeldsforvaltinga kan innrettast slik at det oppstår risiko som må handterast. Eit eksempel på dette er bruk av kortsiktige lån ved finansiering av langsiktige investeringar.

For å kunne betale ut eit lån må låneførespurnaden vere basert på eit gyldig vedtak.

Nye lån:

- Vedtak om låneopptak, kor maksimal lånesum må meldast
- Vedtaket må innehalde ei kopling til formål (for eksempel § 14-15 fyrste ledd)
- Fylkesmannen si godkjenning av låneopptak dersom Vaksdal kommune skulle kome på ROBEK

Samla lånesum for året må vedtakast i budsjettvedtaket og det skal dokumenterast kva formål lånet skal nyttast til. I dei fleste tilfelle vil dette vere §14-15 fyrste ledd, varige driftsmiddel.

Kommunane får plikt til å dokumentere lovligheten av eit låneopptak. For å kunne gje eit lån må långivar kontrollere denne dokumentasjonen.

Nytt låneopptak skal ikkje utgjere nokon vesentleg finansiell risiko og dette må kommunen kunne dokumentere.

Eksempel på riktig vedtak:

Vaksdal kommune tek opp xx millionar kroner i lån til finansiering av investeringar jf. kommunelova sine § 14-15 fyrste ledd.

For refinansiering:

Eitt av følgjande dokument:

- Opphavleg lånevedtak
- Vedtak om refinansiering
- Revisorstadfesting om at det føreligg gyldig vedtak om låneopptak dersom dette blir kravt
- Oversikt over uteståande låneportefølje, framlagt kommunestyret som ein del av finansrapporteringa

- Avrekningsoppgave

Andre dokument:

- Finansreglement*
- Ved sertifikatlån må det vere opna for produktet og innanfor meldt ramme som over
- Delegeringsreglement
- Fullmakter

*Sjølv om ny forskrift ikkje lenger regulerer kor ofte eit finansreglement skal reviderast, blir det tilrådt at nytt kommunestyre får saka til behandling for sjølv å kunne gjere vurderinga si av finansforvaltinga.

REGELVERK

Finansreglementet skal i henhold til kommunelova § 14-13, 1. ledd innehalde instruksar som hindrar kommunen eller fylkeskommunen i å ta ein vesentleg finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltinga, og som sikrar at løpande betalingsplikter kan innfriast ved forfall.

Etter kommunelova § 14-1, 3. ledd skal kommunar innrette økonomiforvaltinga si slik at kommunen kan dekkje betalingspliktene sine ved forfall, medrekna betalingsplikter som oppstår ved at lån utan avdrag forfell og må refinansieres.

FULLMAKT TIL Å TA OPP LÅN

Kommunedirektøren blir delegert fullmakt til å effektuere låneopptak i henhold til vedtak i kommunestyret (inkluderer å inngå finansielle leigeavtalar og driftskreditt), og leggje ved den nødvendige dokumentasjon som banker og kredittinstitusjonar krev i henhold til kommunelova. Delegeringa må gjerast innanfor dei rammar som kommunelova § 14-1, 3. ledd og § 14-13, 1. ledd set.

Kommunedirektøren blir også delegert fullmakt til å refinansiere lån.

Denne fullmakta blir regulert i finansreglementet.